

GENDER JA KEHITYS -TYÖRYHMÄN KANNANOTTO SUOMEN AFRIKKA-STRATEGIAAN

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmassa todetaan, että Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka on ihmisoikeusperustaista, ja että sen keskeisenä tavoitteena on edistää systemaattisesti sukupuolten tasa-arvoa sekä tyttöjen ja naisten ihmisoikeuksien täyttämistä. Tämän kirjausten toteutuminen käytännössä vaatii määrätietoisia toimia kaikilla ulko- ja turvallisuuspolitiikan osa-alueilla. Tasa-arvon tehokas edistäminen vaatii sekä erityisiä tasa-arvotoimia ja -ohjelmia että tasa-arvon läpileikkaavuutta kaikessa toiminnassa. Suomen Afrikka-strategia on merkittävä ulkopoliittinen linjaus, ja siten sillä on myös tärkeä rooli sukupuolten tasa-arvoa edistävän ulko- ja turvallisuuspolitiikan toimeenpanossa.

Afrikka-strategiaa laadittaessa on syytä pitää huolta siitä, että Suomi tukee kaikessa toiminnassaan sukupuolten tasa-arvon edistämistä myös erityisinä toimenpiteinä, ei vain läpileikkaavana periaatteena. Lukuisat kehitysyhteistyötä koskevat evaluaatiot Suomessa ovat osoittaneet, että sukupuolten tasa-arvon läpileikkaavuus on toteutunut käytännössä hyvin heikosti, vaikka se on ollut kehityspolitiikan läpileikkaava tavoite jo vuosikymmeniä. Tasa-arvokysymysten huomioiminen myös muussa ulko- ja turvallisuuspolitiikassa kuin kehitysyhteistyössä on ollut yhtä haasteellista. Läpileikkaavuuden toteutumista vaikeuttaa mm. toimeenpanoon liittyvien ohjeistusten, osaamisen sekä teknisten henkilöresurssien riittämättömyys.

Erityisten tasa-arvotoimien ja tasa-arvon läpileikkaavuuden lisäksi sukupuolten tasa-arvoa tulee edistää johdonmukaisesti myös kaikessa poliittisessa vaikuttamistyössä Suomen Afrikka-suhteissa. Kehityspoliittisen toimikunnan vuosiarviossaan 2018 peräänkuuluttama globaali vaikuttamissuunnitelma selkeine tasa-arvotavoitteineen systematisoi vaikuttamistyötä myös Afrikkaan liittyen.

Sukupuolivaikutusten arvioiminen kaikessa päätöksenteossa tulee ulottaa myös Afrikka-strategiaan. Sosiaalisella kehityksellä ja sukupuolten välisellä tasa-arvolla on merkittävä rooli eriarvoisuuden vähentäjänä sekä yhteiskuntien vakauden, rauhan ja kehityksen edellytyksenä. Suomen Afrikka-strategian tulee tavoitteellisesti edistää tasa-arvoisia yhteiskuntarakenteita ja eriarvoisuuden vähentämistä. Lisäksi nykyinen globaali poliittinen tilanne on äärimmäisen vaikea naisten oikeuksien ja varsinkin seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien kannalta. On erittäin tärkeää, että Afrikka-strategia huomioi tämän ajankohtaisen todellisuuden ja pyrkii edistämään mm. Afrikan unionin naisten oikeuksia koskevan sopimuksen, eli ns. Maputo-protokollan, täyttämistä toimeenpanoa.

Hallitus on sitoutunut tasa-arvoa edistävään ulkopoliittikkaan, joten tasa-arvon tulee ohjata ulkopoliittisten strategioiden ja ohjelmien uudistamista. Naisten ja tyttöjen oikeudet on myös Suomen kehityspolitiikan painopiste. Tämän vuoksi sukupuolten tasa-arvolla tulee olla vahva asema Suomen Afrikka-strategiassa.

Parhain terveisin,

Naisjärjestöjen Keskusliitto

Plan International Suomi

Solidaarisuus

SOS-Lapsikylä

Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo

Suomen UN Women

Väestöliitto